

निराश सहकारीकर्मीलाई उत्प्रेरणा भर्दै

भापा(प्रस) सहकारीकर्मीहरूलाई निराश बन्न नदिन भापा जिल्ला सहकारी संघले उत्प्रेरणा भर्ने कार्य गरेको छ । ६८ औं सहकारी दिवसमा जिल्लाभरिका सहकारीकर्मीहरूलाई बित्तोडमा भेला गराई संघले 'सहकारीमा नवप्रवर्तनको प्रबर्द्धन उत्प्रेरणात्मक कार्यक्रम' गरेको हो । कार्यक्रममा अन्तर्राष्ट्रिय प्रशिक्षक नारायण प्रधानले 'सहकारीमा नवप्रवर्तनको प्रवर्द्धन' विषयमा उत्प्रेरणात्मक प्रशिक्षण दिएका छन् । प्रधानले आफ्नो सहजीकरणमा आविष्कार र नवप्रवर्तनका समानता एवम् भिन्नता केलाउँदै दुईवटै समानान्तर गतिमा बढनुपर्ने सुभाषे ।

'नयाँ नयाँ आविष्कारहरू हुन्छन् तर त्यसले समुदायलाई प्रभाव पार्न सकेन भने त्यसको केही अर्थ रहँदैन' प्रधानले भने 'त्यसले उपभोक्तालाई प्रभाव पारेपछि सन्तुष्ट बनाएपछि यसको सार्थकता पाउँछ ।' नवप्रवर्तनका लागि सबैभन्दा पहिले दृष्टिकोण निर्माण गर्नुपर्ने बताउँदै उत्प्रेरक प्रधानले क्रमशः सीप र औजारहरूको बारेमा ज्ञान राख्नुपर्ने सुभाषे । यस्तै सहकारी दिवसको थीम "मर्यादित सहकारी, समुन्नत समाज"मा आधारित रहेर अगुवा सहकारी अभियन्ता रामचन्द्र उप्रेतीले

आफ्नो भनाई राखेका थिए । बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाका संस्थापक अध्यक्ष उप्रेतीले भुइँमान्छेको उत्थानका लागि सहकारी अभियानले महत्वपूर्ण उपलब्धीहरू हासिल गरेको भए पनि जानेर वा नजानेर भइरहेका कमजोरीहरू आजको चुनौति बनेको बताए । सहकारीलाई छिट्टै दूतो बनाउने, योगदानभन्दा बढी फाइदा लिन चाहना राखेको कारण सहकारी संस्थाहरू अद्यापि रोमा परेको उनको भनाई छ । कार्यक्रममा बचत तथा ऋण सहकारी

केन्द्रीय संघ (नेफ्सकन)का महासचिव धनश्याम अधिकारीले 'अभियानको पुनर्जागरण र सहकारीको आगामी मार्गचित्र' विषयक प्रस्तुति प्रस्तुत गरेका थिए । आफ्नो प्रस्तुतिमा महासचिव अधिकारीले सहकारी अध्यादेशमार्फत संशोधित ऐन र यसले अभियानमा हुने प्रभाव, सहकारी संस्थाका सञ्चालक र लेखा समितिको सहकार्य हुन्छ कि हुँदैन ? जस्ता विषयमा प्रकाश पारेका थिए । कार्यक्रममा संघमा आबद्ध सदस्य

सहकारीका सञ्चालक र कर्मचारीहरूको उल्लेख्य उपस्थिति रहेको थियो । संघका अध्यक्ष गणेश ढकालको अध्यक्षतामा आयोजित सहकारी दिवस समारोहमा कोशी प्रदेश सरकारका खानेपानी, सिंचाई तथा ऊर्जा मन्त्री एकराज कार्कीको प्रमुख आतिथ्यता रहेको थियो । सहकारी संघका उपाध्यक्ष प्रेमकुमार कोइरालाले स्वागत मन्तव्य राखेको कार्यक्रमको सञ्चालन सचिव भवानीप्रसाद दंगलले गरेका थिए । सहकारी अभियन्तारू हर्क तामाङ, मिनाकुमारी ढकाल, लक्ष्मी उप्रेती, दुर्गाप्रसाद सापकोटा, केशव सापकोटा, तुलाराम न्यौपाने, चन्द्रकुमारी खड्का, प्रशिक्षक नितेश प्रधानलगायतको आतिथ्य रहेको कार्यक्रममा संघद्वारा प्रकाशित 'सहकारीको चुनौती र आवश्यक कानून' नामक स्मारिका विमोचन गरिएको थियो ।

नेपालमा २०१३ साल चैत २० गते चितवनमा बखानपुर ऋण सहकारी संस्थाको स्थापना भएको दिनलाई सहकारी आन्दोलनको शुरुवात भएको दिनको रूपमा स्मरण गर्दै हरेक वर्ष चैत २० गते राष्ट्रिय सहकारी दिवस मनाउने गरिएको छ । देशभर अहिले फन्ड ३१ हजार सहकारी संस्था रहेको तथ्याङ्क छ ।

अटिजमका बारेमा सचेतना जगाउँदै

बित्तोड(प्रस) भापाको बित्तोडमा विश्व अटिजम सचेतना दिवस मनाइएको छ । बित्तोडको मुक्तिचोकमा प्रभातफेरि गरि १८औं विश्व अटिजम सचेतना दिवस मनाइएको हो ।

हनुमान सेन्ट्रलबाट निकालिएको प्रभातफेरि पश्चिममा वानस्प मल हुँदै पूर्वमा इलाका प्रहरी कार्यालय जाने बाटोबाट पुनः हनुमान सेन्ट्रलमा पुगेर कोणसभामा परिणत भएको थियो । कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै बित्तोडका कार्यवाहक नगर प्रमुख नगेन्द्रप्रसाद संग्रौलाले अटिजम कुनै रोग र अपाङ्गता नभएर एउटा अवस्था भएको बताए । पछिल्लो समय अटिजम हुने बालबालिकाको संख्या बढिरहेकाले यसको उचित संरक्षण र व्यवस्थापनमा स्थानीय सरकारले आवश्यक बजेट बिनियोजन गर्नुका साथै सम्बन्धित निकायहरूमा पहल गर्ने प्रतिबद्धता जनाए । अटिजम बालबालिकाहरूलाई अभिभावकले स्वीकार गर्न सक्नु र

माया दिनु पर्नेमा उनको जोड थियो । उनले बित्तोड नगरपालिकाको महेन्द्र रत्न माविमा अटिजम भएका बालबालिकाहरूलाई अध्ययन अध्यापन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको बताए । खानेपान, आहारबिहार, जीवनशैली, बिषादी, प्रदूषण आदिका कारण अटिजम भएको हुनसक्ने बताउँदै कार्यवाहक प्रमुख संग्रौलाले यसको न्यूनीकरणमा लामो पर्नेमा जोड दिए ।

महेन्द्ररत्न माविका प्रधानाध्यापक खड्काप्रसाद खरेलले आफ्नो बच्चालाई अटिजम भएको जबसम्म स्वीकार गर्न अभिभावक तयार हुँदैनन्, तबसम्म उनीहरूलाई सुधार गर्ने मौका नपाइने बताए । उनले महेन्द्ररत्न माविमा हाल २७ जना अटिजम भएका बालबालिकाहरू अध्ययन गरिरहेको जानकारी दिए । विद्यालयमा विशेष शिक्षाअन्तर्गत अटिजम भएका बालबालिकाहरूलाई अध्ययन गरिहेको बताउँदै

प्रधानाध्यापक खरेलले थप भौतिक सुविधा उपलब्ध गराईदिन सरकारसँग अपिल गरे । न्याय र विकासका लागि सामाजिक सञ्जाल र अटिजम केयर सोसाइटी भापाको संयुक्त आयोजनामा सम्पन्न कार्यक्रमका अध्यक्ष तथा आयोजक संस्थाका अध्यक्ष कुमार चुडालले अटिजम भएका बालबालिकाका अभिभावकहरूलाई एकीकृत गर्ने कार्य भइरहेको बताए । उनले अभिभावकहरूले अटिजमका लक्षणहरूबारे जानकारी राख्नु पर्ने र त्यस्ता लक्षण आफ्ना बालबालिकामा देखा परे सम्बन्धित निकायमा सम्पर्क गर्नुपर्ने बताए । अटिजमबारे जनचेतना जगाउने उद्देश्यले आयोजित कार्यक्रममा विभिन्न नारा लेखिएका प्ले कार्ड, पोष्टर आदि बोकेर मनकामना कलेज, आदर्श स्कुल अफ होटल मेनेजमेन्टका शिक्षक तथा विद्यार्थी, करुणा फाउण्डेसनका प्रतिनिधि, किण्डर बेल प्रिस्कूल तथा आयु चाइल्ड केयर सेन्टरका प्रतिनिधिहरू, विभिन्न सामाजिक संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरू, नेकपा माओवादी केन्द्र बित्तोडका उपाध्यक्ष रञ्जना धमला, सामाजिक अभियन्ता विष्णु आचार्यलगायत प्रभातफेरिमा सहभागी भएका थिए । कार्यक्रम अटिजम केयर सोसाइटी भापाका सचिव भिम बोहराले सञ्चालन गरेका थिए ।

बैंकिङ कस्मूर प्रहरीको टाउको दुखाइ

• लक्ष्मी उप्रेती

मेचीनगर । कानुनी व्यवस्थाविरुद्ध बैंक तथा वित्तीय संस्थाको रकम हिन्यामिना गर्नुलाई बैंकिङ कस्मूर भनिन्छ । विद्यमान कानुनी व्यवस्थाअनुसार अनधिकृत रूपमा खाता खोल्ने तथा रकम धुक्नुलाई दिने, अनधिकृत रूपमा एउटा व्यक्ति वा संस्थाको चेक तथा खाताको वितरण अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थालाई दिनु, घित्तोको अस्वाभाविक मूल्याङ्कन गरि ऋण लिने तथा दिने काम बैंकिङ कस्मूरभित्र पर्छन् । नेपालमा बैंकिङ कस्मूर तथा यसमा दिइने सजायको बारेमा बैंकिङ कस्मूर तथा सजाय ऐन, २०६४ मा उल्लेख गरिएको छ । तर, पनि यस्ता प्रकृतिका मुद्दामा कतिम आएको छैन । जुन अपराध पछिल्लो समय प्रहरीको टाउको दुखाइको विषय बनेको छ । चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को पहिलो आठ महिनामा इलाका प्रहरी कार्यालय काँकराभिट्टाको मुद्दा शाखामा यस्ता प्रकृतिको ११ वटा मुद्दा दर्ता भएको छ । विभिन्न प्रकृतिका मुद्दामध्ये बैंकिङ कस्मूर चौथो स्थानमा रहेको कार्यालयले जनाएको छ । कतिपय बैंकिङ कस्मूरका मुद्दा आर्थिक अपराधसँग जोडिने गरेका छन् । विदेश पठाइदिने, जग्गा मिलाइदिनेलगायतका

नाममा ठगी गरेका घटनासँग सम्बन्धित चेक बाउन्सका पनि पर्ने गरेका छन् । वैदेशिक रोजगार ठगीसँगै चेक बाउन्स बढेको एक प्रहरी अनुसन्धान अधिकृतको भनाई छ । कतिपयलाई चेक बाउन्ससम्बन्धी मुद्दामा हुने सजाय थाहा नपार्ने थोरै पैसा लिएर खाली चेक दिने र त्यसमा वास्तविकभन्दा धेरै भरेर पनि प्रहरीमा पुग्ने गरेको अनुभव प्रहरीसँग छ । अधिकांश बैंकिङ कस्मूरका मुद्दामा वैदेशिक रोजगारीमा पठाउने भन्दै ठगी गर्ने, रकम नभएको बैंक खाताको चेक दिने, बैंक खाता 'ह्याक' गरी अनधिकृत रूपमा रकम चोरी गर्नेलगायत आर्थिक अपराधका घटना छन् ।

प्रहरी अधिकृतका अनुसार पीडितको उजुरीका आधारमा यसमा संलग्नलाई प्रहरीले पक्राउ गरेर आवश्यक अनुसन्धानपश्चात् अदालतमा पठाउने र अदालतले धरोटी खुलाएर माग गरेपछि माग अनुसारको धरोटी बुझाएर अधिकांश छुट्टे गरेका छन् । अदालतले खुलाएको धरोटी रकम बुझाउन नसके थोरै मात्र कारागार जाने गरेको प्रहरीले जनाएको छ । बैंकिङ कारोबारसँगै बैंकिङ कस्मूरका मुद्दा पनि बढेको प्रहरीको अनुमान छ ।

बैंकिङ कस्मूर तथा सजाय ऐन, २०६४ को दफा ३(ग) मा आफ्नो खातामा रकम नभएको थाहा हुँदाहुँदै चेक दिन पाइँदैन । यदि कसैले त्यसो गरेमा विमो खुलेकोमा विमो भराई विमो बमोजिम जर्बाना र तीन महिनासम्म कैद हुन्छ । चेक बाउन्स भएमा राष्ट्र बैंकमा कालो सूचीमा राख्न समेत सकिने कानुनी प्रावधान छ । बैंकिङ कस्मूर भएको कुरा थाहा पाएको मितिले १ वर्षभित्र जाहेरी दिन सकिने उल्लेख छ । सामान तथा सेवाको धुक्नुलाई नदिने, व्यवसायिक साभेदारीका नाममा धोका दिनेजस्ता घटनासँग सम्बन्धित चेक बाउन्सका मुद्दा पनि प्रहरीमा पुग्ने गरेका छन् । फिल्म बनाउन पैसा हाल्न लगाएर निर्माताले नै ठगी गरी खातामा पैसा नभई दिएका चेकसम्बन्धी घटनासमेत जिल्लाका पाँचै वटा मुद्दा दर्ता भएको मितिले १ वर्षभित्र जाहेरी दिन सकिने उल्लेख छ । सो अवधिमा यस कार्यालयमा अभद्र व्यवहारका ३७, चोरीका ५, कर्तव्य ज्यानका ३, भुङ्गिएर आत्महत्याका १२, बेवारिसेका ६, मानव बेचबिखनका १, आपराधिक विश्वासघातका १, भविष्यव्यय ज्यानका ८, सवारी ज्यानका ५, जवरजस्ती करणीका ६, आत्महत्या (विषसेवन र घाँटी रेटेर) २, ठगीका ४, पानीमा डुबी मरेका २, बालयौन दुरुपयोग १ तथा बहुविवाहका १ वटा मुद्दा दर्ता भएको कार्यालयले जनाएको छ ।

महिनामा यो प्रकृतिको मुद्दा एउटामात्र दर्ता भएको कार्यालयले जनाएको छ । बालविवाह उच्च रहेका मुलुकहरूमध्ये नेपाल अग्रपंक्तिमा रहेको छ । दक्षिण एसियामा नेपाल बङ्गलादेश र भारतपछि तेस्रो स्थानमा पर्दछ ।

चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को साउनदेखि फागुन महिनासम्म सबैभन्दा बढी लागूऔषधका ७६ वटा मुद्दा दर्ता भएको कार्यालयले जनाएको छ । सो अवधिमा ६८५ ग्राम ७७० मिलिग्राम लागूऔषध बरामद गरेको छ । खुला सिमाना र छिमेकी भारतीय बजारमा लागूऔषध सहज रूपमा पाइने भएकाले प्रहरीले यसलाई पूर्णरूपमा नियन्त्रण गर्न नसकेको र दिन प्रतिदिन यो लागूऔषधको समस्या जटिल बन्दै गएको प्रहरी अधिकारीहरू बताउँछन् । आठ महिनाको अवधिमा यस कार्यालयमा अभद्र व्यवहारका ३७, चोरीका ५, कर्तव्य ज्यानका ३, भुङ्गिएर आत्महत्याका १२, बेवारिसेका ६, मानव बेचबिखनका १, आपराधिक विश्वासघातका १, भविष्यव्यय ज्यानका ८, सवारी ज्यानका ५, जवरजस्ती करणीका ६, आत्महत्या (विषसेवन र घाँटी रेटेर) २, ठगीका ४, पानीमा डुबी मरेका २, बालयौन दुरुपयोग १ तथा बहुविवाहका १ वटा मुद्दा दर्ता भएको कार्यालयले जनाएको छ ।

ट्र्याक्टरबाट भरेर भापा गाउँपालिकामा वृद्धको मृत्यु

भापा(प्रस) । ट्र्याक्टरबाट भरेर भापा गाउँपालिकामा एक वृद्धको मृत्यु भएको छ । बुधवार दिउँसो ४.३० बजे भापा गाउँपालिका वडा न.३ भौँटीस्थित भित्री पक्की सडकखण्डमा भौँटीबाट कामाटोलीतर्फ जाँदै गरेको मे १ त ४१०७ नं.को ट्र्याक्टरमा सोही ठाउँका ६० वर्षीय रमेश हत्या लिपट मागेर चढेका थिए । अचानक बेहोस भई उनी ट्र्याक्टरबाट भरेर घाइते भएकोमा उपचारको लागि स्वास्थ्य चौकी शरणमाति लिएको थियो । त्यहाँ सामान्य उपचारपश्चात् थप उपचारको लागि प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुर पठाइएकोमा उपचारको क्रममा साँझ ६:३० बजे मृत्यु भएको हो । शव प्रादेशिक अस्पतालको शवगृहमा पोष्टमार्टमको लागि राखिएको छ । ट्र्याक्टर धनी आफै भएका चालक सोही ठाउँ बस्ने ४८ वर्षीय देवकुमार गणेश र

ट्र्याक्टरलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ । इलाममा ट्र्याक्टर र मोटरसाइकल ठोक्किँदा तीनजना घाइते उता इलाममा ट्र्याक्टर र मोटरसाइकल एक आपसमा ठोक्किँदा तीनजना घाइते भएका छन् । बुधवार दिउँसो ४.२० बजे

इलाम देउमाई -२ पुङ्गुडीस्थित भित्री पक्की सडकखण्डमा मंगलबारे बजारबाट फाकफोकथुमार्फत जाँदै गरेको प्र.१-०१-०१२ प २०३१ नं.को मोटरसाइकल र विपरित दिशाबाट आउँदै गरेको मे १ त १८६४ नं.को ट्र्याक्टर एक आपसमा ठक्कर खाई दुर्घटना भएको थियो । दुर्घटनामा मोटरसाइकलमा सवार तीनजना घाइते भएका हुन् । घाइते हुनेहरूमा मोटरसाइकल चालक फाकफोकथुम-७ बस्ने २७ वर्षीय मनिष लिम्बू, मोटरसाइकलमा पछाडि सवार सोही ठाउँ बस्ने ४८ वर्षीय असार लिम्बू र ३५ वर्षीय बिबबहादुर लिम्बू रहेका छन् । घाइतेहरूलाई उपचारको लागि भापातर्फ ल्याइएको छ । मोटरसाइकल पूर्णरूपमा क्षतिग्रस्त भएको र ट्र्याक्टर चालक फरात रहेकाले खोजतलास भइरहेको इलाम प्रहरीले जनाएको छ ।

डा. प्रेम ब. शाही, MS, FISS
वरिष्ठ विशेषज्ञ - हाड, जोडी, तथा नरुद्ध रोग/सर्जनी
सल्लाह: चिकित्सा केन्द्र (सिन्धु) रोग, २ बजे देखि

डा. दिपायन पाण्डे, MD
वरिष्ठ विशेषज्ञ - छाता, रोग, कपाल, सौन्दर्य, कृत्रिम रोग
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार, कोशी हस्पिटल, विराटनगरबाट

डा. आलोक झा, MD
वरिष्ठ विशेषज्ञ - मानसिक, बच्चा तथा गल्लो रोग
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको पहिलो शनिबार, कोशी हस्पिटल, विराटनगरबाट

डा. केशव कु. मण्डल, MD
वरिष्ठ विशेषज्ञ - भन्ज्यात रोग तथा बाल रोग विशेषज्ञ
सल्लाह: दैनिक सेवा, विराट १० बजे देखि

डा. धिरज ताम्रकार, MD / डा. आनन्द देव, MD
वरिष्ठ चिकित्सक/एसिस्टन्ट मेडिसिन
सल्लाह: दैनिक सेवा

डा. विकास जैशी, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - कलेजो (हिलर) पे.टे. जर्जिस हेपटाइटिस रोग तथा कलेजो प्रत्यारोपण फिजिसियन
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको अखिरत शनिबार, विर हस्पिटल, काठमाडौँबाट

डा. अच्युत भक्त आचार्य, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - छाति, फोक्सो, दन्त, श्वसप्रश्वास, एलर्जी, विन्दा तथा श्वसन/पल्मोनोलोजिस्ट
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको अखिरत शनिबार, नर्भिक हस्पिटल काठमाडौँबाट

डा. विवेक कट्टेल, MD, FRCI
वरिष्ठ विशेषज्ञ - वायुरोग, संक्रमण रोग तथा फिजिसियन
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार, न्युरो हस्पिटल विराटनगरबाट

डा. निशान भुर्तेल, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - गुनीला (किडनी) रोग तथा गुनीला प्रत्यारोपण फिजिसियन
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार, सिबिल हस्पिटल काठमाडौँबाट

स्वास्थ्य सेवामा तयारी सँगै

जिवनरक्षा बित्तोड
पोलिक्लिनिक एण्ड डायग्नोस्टिक सेन्टर प्रा. लि.

बित्तोड-८, मद्रपुररोड, मनापा (मद्रपुरवसस्टेण्ड अगाडि)

जानकारी तथा नाम दर्ताका लागि सम्पर्क
023-591566 (Reception), 023-531242 (Pharmacy)
9807923352 / 9817094601

विशेषज्ञ OPD सेवा/प्लाष्टोमेडि/सुर्य/सिडि/वस-रे/डिडि/एल/खस-रे
ECG/EEG/NCT/PFT/कानसेरी

खुल्लो समय, विराट ७ बजे देखि बेलुकी ७ बजे सम्म

डा. धर्मगत भट्टराई, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, इन्फेल्सिओ रोग प्रतिरक्षा, एलर्जी, बाल बाइजायन्ट रोग र बाल नोबुन्डोरोसिस फिजियन
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको अखिरत शनिबार र शनिबार, ३ हस्पिटल काठमाडौँबाट

डा. उक्केश कार्की, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल/आयुषिक/किशोर/किशोरी तथा तथा मानसिक रोग /बाल मनोचिकित्सक
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार, काबिल बाल हस्पिटल, काठमाडौँबाट

डा. सन्तोष मिश्र, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, जर्जिस हेपटाइटिस, अटिजम, टोडको रोग /बाल न्यूरोलोजिस्ट
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको पहिलो शनिबार, काठमाडौँ मेडिकल कलेजबाट

डा. दिलिप न्यौपाने, MD, DM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, जर्जिस हेपटाइटिस, अटिजम, टोडको रोग तथा कलेजो रोग /बाल न्यूरोलोजिस्ट
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार, काठमाडौँ मेडिकल कलेजबाट

प्रा. डा. गौरवराज ढकाल, MS, FISS
वरिष्ठ विशेषज्ञ - नरुद्ध रोग (सर्जनी), तथा टोड, अर्ध, कम्मर रोग/सर्जनी
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार, ३ हस्पिटल काठमाडौँबाट

डा. पुरुषोत्तम पराजुली, MS, MCh
वरिष्ठ विशेषज्ञ - पिसाब, प्रोस्टेट, गुड्गुन, पेशाब तथा गुड्गुन रोग/सुरोलोजिस्ट
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार, न्युरो हस्पिटल, विराटनगरबाट

डा. अपार पोखरेल, MS, FIPE
वरिष्ठ विशेषज्ञ - नाक, कान, घाँटी रोग/बाल तथा वर्याक ENT सर्जनी
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको अखिरत शनिबार, सिबिल हस्पिटल, काठमाडौँबाट

डा. हरिशंकर प्र. यादव, MD, FIEM
वरिष्ठ विशेषज्ञ - न्यूरोल (सर्जनी), श्वसप्रश्वास, गुड्गुन रोग
सल्लाह: प्रत्येक महिनाको अखिरत शनिबार, विराटनगरबाट

एकै घरबाट ७ जना लागूऔषधका कारोबारी पक्राउ

भापा(प्रस) । उदयपुरको कटारी बजारबाट प्रहरीले ठूलो परिमाणमा लागूऔषध कारोबारको आरोपमा ७ जनालाई नियन्त्रणमा लिएको छ । इलाका प्रहरी कार्यालय कटारीबाट खटिएको टोलीले कटारी नगरपालिका- ४ कान्छी बजारमा लागूऔषधको कारोबार

गदैर्गदा उनीहरूलाई ठूलो परिमाणको लागूऔषधसहित नियन्त्रणमा लिएको हो । इलाका प्रहरी कार्यालय कटारीबाट खटिएको प्रहरी निरीक्षक भीमलाल ओलीको टोलीले मंगलबार राति कटारी नगरपालिका- ४ कान्छी बजारबाट १० हजार ४६३ ट्याब्लेट प्रतिबन्धित लागूऔषध र एक सय ग्राम गाँजासहित ७ जनालाई नियन्त्रणमा लिएको हो । प्रहरीले उनीहरूले प्रयोग गरेको दुई वटा मोटरसाइकल, नगद २ लाख ४७ हजार ७२० रुपैयाँ, ६ वटा मोबाइल फोनसमेत बरामद गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय

उदयपुरका सूचना अधिकारी प्रहरी नायब उपरीक्षक केदारमान दोडले जानकारी दिए । बजारमा प्रतिबन्धित लागूऔषध ओसारपसार तथा बिक्री वितरण भइरहेको गोप्य सूचनाको आधारमा कारोबार गर्दै आएका उनीहरूलाई नियन्त्रणमा लिइएको उनले बताए । पक्राउ पर्नेमा कटारी नगरपालिका- ७ का २९ वर्षीय हरिबहादुर तामाङ, वडा नं ८ का १९ वर्षीय भक्तबहादुर तामाङ, २५ वर्षीय सोमकृष्ण राई, वडा नं ४ का २३ वर्षीय अमोल मगर, २० वर्षीय आरती राउत, २३ वर्षीय शरदकुमार सुनुवार र १९ वर्षीय विक्रम साशंकर रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुरका सूचना अधिकारी दोडले बताए ।

गोलिया बोकेको ट्रक दुर्घटनामा दाजुभाइ घाइते

भापा(प्रस) । इलाममा गोलिया बोकेको ट्रक दुर्घटना हुँदा दुईजना घाइते भएका छन् । मंगलबार दिउँसो २.३० बजे इलाम सुर्खेत नगरपालिका-२ टाँसीगाउँस्थित पशुपतिनगर-मानेभञ्ज्याङ भित्री कच्ची सडकखण्डमा मानेभञ्ज्याङबाट पशुपतिनगरतर्फ आउँदै गरेको प्र.१-०१-००१ख ३९७१ नम्बरको गोलिया बोकेको मिनी ट्रक आफै अनियन्त्रित भई सडकको दायाँ साइडमा अन्दाजी ४५० मिटर तल भरेर दुर्घटना भएको हो । दुर्घटनामा चालक सुर्खेत- ९ पान्दाम बस्ने अन्दाजी २६ वर्षीय अनुप राई र सहचालक उनकै भाइ २४ वर्षीय अनुज राई घाइते भएका छन् । दुवै घाइतेलाई फिक्कल अस्पताल इलामतर्फ पठाइएको छ । गाडी पूर्णरूपमा क्षतिग्रस्त भएको छ । चालक र सहचालकले दुवैले मादक पदार्थ सेवन गरेको प्रहरीले जनाएको छ ।

तीन क्विन्टल गाँजासहित साह पक्राउ

भापा(प्रस) । धनकुटाको साँगुरीगढी गाउँपालिका-६, काम्फेकस्थित भेटेटर रवि-रौंके सडकखण्डबाट प्रहरीले तीन क्विन्टल गाँजासहित एक व्यक्तिलाई पक्राउ गरेको छ ।

मंगलबार राति चेकजाँचका क्रममा को १ च ३४७८ नम्बरको कारबाट उक्त परिमाणको गाँजा बरामद गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रवक्ता डीएसपी ओमप्रकाश खनालले जानकारी दिए । इलाका प्रहरी कार्यालय भेटेटरबाट खटिएको टोलीले जाँच गर्दा कारभित्र कालो प्लास्टिकले बेरेर पोका पारेको १० पोका गाँजा बरामद गरेको जनाइएको छ । ३० केजीको दरमा दश वटा पोकाका लुकाए राखिएको अवस्थामा गाँजा फेला परेको इलाका प्रहरी कार्यालय भेटेटरका इन्चार्ज रमेश प्रधानले बताए । गाँजासहित कारमा सवार मोरङ विराटनगर महानगरपालिका १५ का २६ वर्षीय प्रिन्सकुमार साहलाई नियन्त्रणमा लिइएको छ । कार चालक फरार रहेकाले खोजतलास भइरहेको प्रहरीको भनाइ छ ।

सुरक्षा गार्डलाई भाटभटेनीले दियो ५ लाख पुरस्कार

भापा(प्रस) । शुक्रबार राजावादी प्रदर्शनकारीको एक समूह कोटेश्वर स्थित भाटभटेनी पुगेर लुटपाटमा संलग्न भयो । सो क्रममा लुटपाटमा संलग्नविरुद्ध प्रतिकार गरेर साहसिक प्रदर्शन देखाउने सुरक्षा गार्ड कृष्णप्रसाद पराजुलीलाई भाटभटेनी सुपरमार्केटले ५ लाख १ हजार १११ रुपैयाँ पुरस्कारसहित सम्मान गरेको छ । बुधवार आयोजित एक कार्यक्रमका बिच भाटभटेनीले अर्का एक सुरक्षा गार्डलाई ५१ हजार रुपैयाँसहित सम्मान गरेको छ । यसैगरी सोही बेला ड्युटीमा अर्का थप दुई जनालाई पनि २५ हजारका

दरले सम्मान गरेको छ । यसैगरी कर्मचारीहरूलाई सम्मान गरिएको थियो । कोटेश्वरस्थित भाटभटेनी सुपरमार्केटमा अध्यक्ष मीनबहादुर गुरुङले पुरस्कारसहित सम्मानित गरेका हुन् । सुपरमार्केटमा तोडफोड तथा लुटपाट गरिरहेको समयमा कर्तव्य निर्वाह गर्दै अग्रपंक्तिमा खटिएका कर्मचारी तथा व्यापारलाई निरन्तरता दिन रातभर मर्मत सम्भारमा लाग्न खटिएका कर्मचारीको मनोबल उच्च बनाउन सम्मान गरिएको सुपरमार्केटका सिइओ राजु पौडेलले बताए । पुरस्कृत पराजुलीले लुटपाटमा

संलग्नमाथि गरेको प्रतिकार अहिले सामाजिक सञ्जालमा भाइरल छ । दर्जनौँ संख्यामा रहेका व्यक्तिहरूलाई उनले लिस्टीले कुट्टै भगाएको भिडियोमा देख्न सकिन्छ । उक्त घटनाका क्रममा करिब ८० लाख रुपैयाँ बराबरको क्षति भएको कम्पनीले जनाएको छ । त्यसमध्ये ६४ लाख ८८ हजार बराबरको सामान लुटिएको बताइएको छ । उक्त घटनापछि पनि शनिवार बिहानदेखि नै सुपरमार्केट सञ्चालनमा आएको थियो । यसका लागि सरसफाइलागयत कर्मचारीले रातभर काम गरेका थिए ।

रजकको परिवारलाई ५ लाख दिने घोषणा

भापा(प्रस)।भाटभटेनी सुपरमार्केटका सञ्चालक मीनबहादुर गुरुङले गत चैत १५ गतेको घटनामा मृत्यु भएका दुई युवाको परिवारलाई आर्थिक सहयोग गर्ने घोषणा गरेका छन् ।

बुधवार कोटेश्वर भाटभटेनी सुपरमार्केटमा आयोजना गरिएको कर्मचारी सम्मान कार्यक्रममा बोल्दै उनले यस्तो घोषणा गरेका हुन् । उनले सुरेशको परिवारलाई ५ लाख र सविनको परिवारलाई ३ लाख दिने घोषणा गरे ।

लेक लागेर एक श्रमिकको मृत्यु र दाईमाथि खुकुरी प्रहार

भापा(प्रस)।सगरमाथा आधार शिविरमा एक नेपाली श्रमिकको ज्यान गएको छ । ज्यान गुमाउनेमा दोलखाको गौरीशङ्कर गाउँपालिका-९ का ५५ वर्षीय लानिमा शेर्पा रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ ।

प्रहरी नायब उपरीक्षक द्वारिकाप्रसाद घिमिरेका अनुसार शेर्पा जिल्लाको खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिका-४ स्थित सगरमाथा बेस क्याम्पमा काम गर्दै आएका थिए । यही चैत १७ गते साँझ ७:३० बजे लेक लागेर बिरामी परेका शेर्पालाई घोडामार्फत खुम्बुजुङ स्वास्थ्य चौकी लैजाने क्रममा चैत १८ गते थुक्लामा ज्यान गएको प्रहरीले जनाएको छ । शवको कानुनी प्रक्रिया पूरा गरी मृतकको शव परीक्षणका लागि अल्ट्राच्युट हेलिकप्टरमार्फत टिचिङ अस्पताल काठमाडौँ लगेको थियो । शव परीक्षणपश्चात् चैत १९ गते मृतकको शव उनका भतिजा पेमाछिरी शेर्पाले बुझ्ने लगेका छन् । घटनाको विस्तृत अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

भापा(प्रस)। इलाममा ससुराले बन्चरो प्रहार गरी ज्वाइँलाई घाइते बनाएका छन् । बुधवार बिहान ११ बजे इलाम नगरपालिका- १२ साङ्खुमा बस्ने ८८ वर्षीय अम्बरसिंह लिम्बूले आफ्नै ज्वाइँ ५० वर्षीय कृष्ण जवेगुलाई बन्चरो प्रहार गरेका हुन् । बन्चरो प्रहार गर्नुपर्ने कारण खुल्नसकेको छैन । घाइतेलाई उपचारको लागि जिल्ला अस्पताल इलामतर्फ पठाइएको छ । टाउकोमा चोट लागेका घाइतेको अवस्था गम्भीर रहेको छ । बन्चरोसहित बन्चरो प्रहार गर्ने वृद्ध लिम्बूलाई प्रहरी चौकी गोलाखर्कले नियन्त्रणमा लिएको छ ।

उता ताप्लेजुङमा धरायसी विवादमा भाइले दाईमाथि खुकुरी प्रहार गरेका छन् । बुधवार दिउँसो १.३० बजे ताप्लेजुङ फक्ताङलुङ -६ फेम्बु बस्ने ३४ वर्षीय इन्द्र फेम्बु लिम्बू र उनका भाइ ३१ वर्षीय किसान फेम्बु लिम्बूबिच धरायसी विवाद भएको थियो । त्यसक्रममा किसानले दाई इन्द्रलाई एककाँसि धारिलो हतियार खुकुरी प्रहार गरेका थिए । घाइतेलाई उपचारको लागि जिल्ला अस्पताल ताप्लेजुङतर्फ पठाइएको र धारिलो हतियार प्रहार गर्ने किसानलाई नियन्त्रणमा लिएको प्रहरीले जनाएको छ ।

चुम्लुङका सल्लाहकार तथा परिषद सदस्यहरूलाई सम्मान

भापा(प्रस) । किरात याक्थुङ चुम्लुङ भापाले जिल्ला सल्लाहकार तथा जिल्ला परिषद सदस्यहरूलाई स्वागत सम्मान गरेको छ । विर्तामोडस्थित जिल्ला चुम्लुङ हिममा बुधवार एक कार्यक्रम गरि जिल्ला सल्लाहकार एवम जिल्ला

परिषद सदस्यहरूलाई स्वागत सम्मान गरेको हो । कार्यक्रममा चुम्लुङका जिल्ला सल्लाहकार तथा विर्तामोड ६ का वडाध्यक्ष सूर्य कन्दुवालले चुम्लुङ भूपाको भौतिक विकासमा स्थानीय सरकारको तर्फबाट आफ्नो वडाले आगामी वर्ष २ लाख बजेट उपलब्ध गराउने प्रतिवद्धता जनाए । त्यस्तै, जिल्ला सल्लाहकार विष्णु सुब्बा, जिल्ला सदस्य योगचन्द्र आङबुहाङ, राष्ट्रिय चुम्लुङ सदस्य शर्मिला आङदेम्बेले जिल्ला चुम्लुङको समग्र विकासमा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सदैव सहयोग पुऱ्याउने प्रतिवद्धता जनाएका थिए । कार्यक्रममा चुम्लुङ भापाका अध्यक्ष शेर्सेहाङ फियाकको अध्यक्षतामा भएको सो कार्यक्रममा जिल्ला सदस्य तथा चुम्लुङ भवन पुनर्निर्माण उपभोक्ता समितिका संयोजक धर्म लक्ष्मणले स्वागतले मन्तव्य राखेका थिए । मन्तव्यका क्रममा उनले चुम्लुङ जिल्ला

कार्यालयका अघुरो भवन पुनर्निर्माणमा करिब रु ६ लाख ५० हजार खर्च भएको र थप काम अबै बाँकी रहेकाले त्यसतर्फ लामुपर्ने बताए । कार्यक्रममा चुम्लुङका जिल्ला सल्लाहकार तथा विर्तामोड ६ का वडाध्यक्ष सूर्य कन्दुवालले चुम्लुङ भूपाको भौतिक विकासमा स्थानीय सरकारको तर्फबाट आफ्नो वडाले आगामी वर्ष २ लाख बजेट उपलब्ध गराउने प्रतिवद्धता जनाए । त्यस्तै, जिल्ला सल्लाहकार विष्णु सुब्बा, जिल्ला सदस्य योगचन्द्र आङबुहाङ, राष्ट्रिय चुम्लुङ सदस्य शर्मिला आङदेम्बेले जिल्ला चुम्लुङको समग्र विकासमा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सदैव सहयोग पुऱ्याउने प्रतिवद्धता जनाएका थिए । कार्यक्रममा चुम्लुङ भापाका अध्यक्ष शेर्सेहाङ फियाकको अध्यक्षतामा भएको सो कार्यक्रममा जिल्ला सदस्य तथा चुम्लुङ भवन पुनर्निर्माण उपभोक्ता समितिका संयोजक धर्म लक्ष्मणले स्वागतले मन्तव्य राखेका थिए । मन्तव्यका क्रममा उनले चुम्लुङ जिल्ला

दुर्गा प्रसाईंलाई सरकारले लुकाए राखेको छ : किराँती

विर्तामोड(प्रस) । नेकपा माओवादी केन्द्रका केन्द्रीय सदस्य एवम् पूर्व नागरिक उड्डयन तथा पर्यटन मन्त्री सुदन किराँतीले दुर्गा प्रसाईंलाई सरकारले लुकाए राखेको दाबी गरेका छन् ।

नेकपा माओवादी केन्द्र बुद्धशान्ति गाउँपालिकाको दोस्रो

गाउँ अधिवेशनलाई सम्बोधन गर्दै किराँतीले सरकारले नै दुर्गा प्रसाईंलाई लुकाएको दाबी गरेका हुन् । 'चार भञ्ज्याङ छिचोलेर हजारौँ सुरक्षाकर्मीको बिचबाट दुर्गा प्रसाईं भाग्यो, के दुर्गा प्रसाईं जादुगर हो ?' उनले प्रश्न गर्दै भने, 'जादुगर त्यसरी भ्राम्न सक्छ ? मलाई लाख सक्दैन । त्यसकारण यहि सरकारले

दुर्गा प्रसाईंलाई लुकाए राखेको छ ।' दुर्गा प्रसाईंको आन्दोलन होस् र त्यहाँ केही वितण्डा थपिदिएर भ्रष्टाचारको अनुहार छोप्न सकियोस भन्ने सरकारले चाहेको उनले आरोप लगाए । दुर्गा प्रसाईंको आन्दोलन बढ्दै गयो भने कथित नवितम् सम्झौता भन्दै हिड्ने र सम्झौता गरेर ओली सरकार

फेरि माथि जान चाहेको किराँतीले आरोपसमेत लगाए । इतिहासको चक्कालाई पछाडी फर्काउने दुष्प्रयास भइरहेको र त्यो नेपाली जनतालाई सट्टै नहुने चेतावनी दिए ।

सरकारले गरेको भ्रष्टाचारको विरुद्ध र कुलमानलाई नियतबस हटाएर आफु अनुकूलको मान्छे नियुक्ति गर्दा सरकारमाथि देशव्यापी दबाव सिर्जना भइरहेको बेला प्रसाईंले सरकारलाई अविसर्जन गरेको किराँतीको धारणा थियो । गणतन्त्रमाथि खतरा सिर्जना भएपछि बाँकी कुराहरूलाई थाँती राखेर माओवादी केन्द्र गणतन्त्रको रक्षाका लागि लामु परेको उनले भनाइ राखे । व्यवस्थामाथि नै खतरा सिर्जना भइसकेपछि सरकारले भ्रष्टाचारी अनुहारमा खोल हाल्न पाएको उनले जिकिर गरे ।

बिर्तामोड नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय कोशी प्रदेशको १५ दिने सूचना						
सधियार पूर्व: सडक, पश्चिम: श्री सविता खतिवडा, उत्तर : श्री महादेव चौधरी, दक्षिण : श्री तेजराज शाक्यको नाममा जारी गरिएको ।						
साविक चारपाने गाविस वडा नं. २ हाल बिर्तामोड नगरपालिका, वडा नं. २ बस्ने श्री लक्ष्मण चौधरीले निजका नाममा दर्ता कायम रहेको तपसिल बमोजिम जग्गामा भवन अभिलेखिकरण प्रमाण पत्र पाउँ भनी निवेदन तथा घर नक्सा पेश गर्नु भएकोमा तपाईं सधियारको उपस्थिति नरहेकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ३१ को उपदफा (क) बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । उक्त विवरणमा कुनै हकदावी भए यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र आफ्नो प्रमाण सहित यस कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नुहोला । म्यादभित्र कुनै दावी विरोध नभए कानुन बमोजिम भइजाने व्यहोरा समेत सुचित गरिन्छ ।						
जग्गा रहेको स्थान	सिट नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	नक्सा दर्ता	सूचना प्रकाशित मिति	सर्जिमिन मिति
बिर्तामोड न.पा २	-	२४७८/३७२०	३३८/५९	२०८१/११/२१	२०८१/११/२१	२०८१/१२/१०

बिर्तामोड नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय कोशी प्रदेशको १५ दिने सूचना						
सधियार पूर्व: श्री जय तिमिसना, पश्चिम: नविन रिजाल, उत्तर : सडक, दक्षिण : आशिस संग्रौलाको नाममा जारी गरिएको ।						
साविक चारपाने गाविस वडा नं. २ हाल बिर्तामोड नगरपालिका, वडा नं. २ बस्ने श्री गिता कडेलले निजका नाममा दर्ता कायम रहेको तपसिल बमोजिम जग्गामा भवन अभिलेखिकरण प्रमाण पत्र पाउँ भनी निवेदन तथा घर नक्सा पेश गर्नु भएकोमा तपाईं सधियारको उपस्थिति नरहेकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ३१ को उपदफा (क) बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । उक्त विवरणमा कुनै हकदावी भए यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र आफ्नो प्रमाण सहित यस कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नुहोला । म्यादभित्र कुनै दावी विरोध नभए कानुन बमोजिम भइजाने व्यहोरा समेत सुचित गरिन्छ ।						
जग्गा रहेको स्थान	सिट नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	नक्सा दर्ता	सूचना प्रकाशित मिति	सर्जिमिन मिति
बिर्तामोड न.पा २	-	२६५८/३०	१६९/३०	२०८१/११/०९	२०८१/११/०९	२०८१/१२/१५

सहकारीका गतिविधिबारे सचेत बनौं

- सहकारी कानूनको पालना गरौं,
- गैर सदस्यहरूसँग आर्थिक कारोवार नगरौं,
- एक परिवारका एक भन्दा बढी सदस्य एकैपटक सञ्चालक समितिमा नवसौं,
- सञ्चालकहरूलाई सहकारीको कर्मचारीको रूपमा नराखौं,
- नियमित रूपमा सहकारी संस्थाको साधारण सभा र लेखापरीक्षण गराऔं,
- सहकारी संस्थाको सञ्चालन तथा कारोवारमा संस्थागत सुशासन र पारदर्शिता कायम गरौं,
- आफ्नो सहकारी संस्थाको गतिविधिबारे सदस्यहरू सचेत बनौं ।
- सहकारी मूल्यमान्यताको पालना गरौं

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय

संसद्को रस्साकस्सी

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले संसदलाई सम्बोधन गर्नुभएसँगै पाँच दिनदेखि अवरोध हटेको छ। संसद्को अवरोध खुलेसँगै सोमबार राष्ट्रिय सभाबाट अध्यादेश प्रतिस्थापन गर्ने पाँच वटा विधेयक पारित भए। प्रतिनिधि सभाबाट भने यसअघि नै ती विधेयक पारित भएका थिए। राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सोमबारै संघीय संसद्का दुवै सदनको बैठकबाट पारित भई पेश भएका पाँच वटा विधेयक प्रमाणीकरण गरे। प्रमाणीकरण गरिएका विधेयकमा सुशासन प्रवर्धन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहसम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक, सहकारीसम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक, आर्थिक तथा व्यावसायिक वातावरण सुधार र लगानी अभिवृद्धिसम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक र निजीकरण ऐन, २०५० लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक रहेका छन्। भूमिसम्बन्धी अध्यादेशमा भने संसदा सहमत नभएकाले सरकारले फिर्ता लिएको छ। अध्यादेश जारी गरेको ६० दिनभित्र संसद्बाट पारित नभए निष्क्रिय हुन्छ। त्यही भएर यो अध्यादेश सोमबारदेखि निष्क्रिय भएको छ।

सरकारले यसलाई भूमिसम्बन्धी विधेयक बनाएर संसदा लैजाने सहमत गरेको छ। विधेयक पारित नहुने जोखिमकाबिच प्रधानमन्त्री ओलीले राष्ट्रिय सभाको सोमबारको बैठकमा जवाफ दिए। लगातार पाँच दिनको स्थगनपछि सभाको बैठक सोमबार सुचारु भयो। राष्ट्रिय सभाको सोमबारको बैठकमा प्रतिनिधि सभाबाट सन्देशसहित प्रस्तुत यी पाँच वटा विधेयक हुनु पारित भए। पाँच वटै विधेयकमा प्रतिपक्षी दलले संशोधन राखेको थियो। संशोधन सिक्कान सभाका अध्यक्ष नारायणप्रसाद दाहालले गरेको प्रस्ताव बहुमतले अस्वीकृत भयो। ध्वनि मत विभाजनमा सत्तारूढ नेपाली कांग्रेस, नेकपा (एमाले), जनता समाजवादी पार्टी (जसपा), नेपाल र लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपालले संशोधनको विपक्षमा मत प्रकट गरे। पाँच वटै विधेयकमा प्रमुख प्रतिपक्षी नेकपा (माओवादी केन्द्र), नेकपा (एकीकृत समाजवादी) र राष्ट्रिय जनमोर्चाले १६ वटा संशोधन प्रस्ताव दर्ता गराएका थिए।

Pratidin National Daily

प्रतिदिन

तपाईं जहाँ भएपनि
प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगैताजा र विश्वसनीय खबरको लागि
पुगे पाइल
लगइन गर्नुहोस
www.pratidindaily.com

देशको दुर्दशा : तन्त्र कि चेतना ?

• नवराज प्रसाद

सुन्दर भविष्यका अनगिन्ती सपना मनभरि सजाउँदै त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट देश छोड्दै गर्दा मैले एउटा मात्र कामना गरेको थिएँ- मेरो देश बनेन, सुशासन भएन, अनि युवा विदेशिने लहर रोकिएन। तैपर्नि, देशमा जे-जति भएको छ, जे-जति बाँकी छ, त्यसको संरक्षण होस्। देशका स्रोत र साधन बचून्, धर्म-संस्कृति बचोस्। राष्ट्रियता, भाइचारा, सामाजिक सद्भाव र सामाजिक न्याय नमरोस्।

आज विदेशी मुलुकबाट फेरि देशलाई नियाल्दा मेरो मनमा केही प्रश्नहरू उब्जिएका छन्। नेपाल किन बनेन ? हामी कहाँ चुकिरहेका छौं ? कुन बाटोमा अघि बढिरहेका छौं ? विकसित विदेशी देशहरू कसरी सफल भएका रहेछन् ? परिवर्तन कहाँबाट सुरु गर्ने ? के नेताहरू नै खराब भएर हाम्रो देश विकसित नभएको हो ? कमजोरी हाम्रो संविधानमा छ या व्यवस्था ?

यी सबै प्रश्नहरूको समीक्षा गर्दै गर्दा, किन हाम्रो देश पछि परेको हो वा किन विदेशी देशहरू विकसित भए भनेर निकर्षमा आफ्नै दृष्टिकोण यसरी प्रस्तुत गर्ने जमको गरेको छ।

अङ्ग्रेजीमा एउटा भनाइ छ, 'अ फिस रोट्स फ्रम द हेड डाउन।' भनाले हेरेकै नेतृत्व यदि माथिल्लो तहबाट क्षयीकरण हुन्छ भने त्यसको असर विस्तारै तल्लो तहसम्म फैलिन्छ। अथवा, टाउकोबाट कुहिन सुरु गरेको माछा विस्तारै शरीर हुँदै पुच्छरसम्म

पुग्छ। आज नेपालको नेतृत्व यही अवस्थामा छ। नेपालका उच्च पदस्थदेखि सर्वसाधारण जनता, घर-घरमा, समाजका हरेक तह-तकामा भ्रष्टाचार, बेथिति, विसङ्गति र अन्धभक्त अविश्वासले कुहिएर गाउँ, समाज, देश, राष्ट्र सम्पूर्ण नेतृत्व पतनको अवस्थामा छ।

पक्कै पनि हाम्रो समाजमा शिक्षाको कमी छ, चेतनाको कमी छ। तर त्योभन्दा महत्वपूर्ण कुरा हाम्रो सिकाइ र सिकाउने प्रणालीमा समस्या छ। हाम्रो समाजमा जो-कोही आफू पहिला बन्न चाहन्छ, ऊ त बन्छ नै, फेरि अरुलाई अरुजस्तो बनाउन चाहँदैन, आफूजस्तै बनाउन चाहन्छ।

यसको अर्थ, समाजका गुरुहरू पनि आफ्नै मन्त्र शक्तिशाली बनाउन चाहन्छन्, आफ्नै साम्राज्य बलियो बनाउन चाहन्छन्। मेरो मतलब, जसले जसको नून खाएको छ, उसकै सोभो गर्छ। आफूले फाइदा लिन सकिने अथवा आफूलाई न्याय भयो भने बाँकी अरुको अन्यायको पीडा महसुस नगर्ने एउटा मौन समाज, जो अहिले पनि समाजमा बेथिति र विसङ्गति थप मजबुत पार्न सक्रिय देखिन्छ।

समाज सक्रियोस्, समाजको मान-मर्यादा, रीतिरिवाज, परम्परा सबै सक्रियोस्, तर व्यक्तिगत अहं र स्वार्थ कहिल्यै नसक्रियोस्। यस्तै समाज, यस्तै राजनीतिक संरचना, यस्तै संस्कार र स्कुलिङमा हुर्किरहेको समाजबाट निर्माण भएको नेतृत्वमा हामी छौं।

आज आम नेपाली जनता र उनीहरूले प्रतिनिधित्व गर्ने समाज आफैं अघि बढ्नुपर्ने तर छिमेकी अगाडि बढ्नु नहुने, जो आफ्नो बल, क्षमता, ज्ञानले अगाडि बढ्न खोज्छ, उसलाई बीचमा रोक्नुपर्ने, खुट्टा तान्नुपर्ने प्रतिस्पर्धामा हाम्रो समाज

व्यस्त छ।

हिजो राजतन्त्र चाहँदैन भनेर गणतन्त्र ल्याउने जनता पनि तिनै हुनु, आज गणतन्त्र भएन, राजतन्त्रमा फर्कौं भन्ने पनि तिनै हुनु। जनताको सोच उही हो, चेतनाको स्तर उही हो। सामाजिक-राजनीतिक संरचना, राजनीतिक संस्कार उही हो जस्तै- छिमेकी दाइ वडाको अध्यक्ष भयो, म किन भइँँ ? गाउँले साथीले घर-गाडी किन्यो, मेरो किन भएन ? छिमेकी स्कुलको अध्यक्ष भयो, म किन भइँँ, अरुले गाउँको सडकको ठेक्का पाए, मैले किन पाइँँ ? अरुले भ्रष्टाचार गरे, मैले किन नगर्ने ?

अरुले कमिसन बाँडे, मैले किन नबाँडे ? उसको घरको बाटो पिच छ, मेरो किन छैन ? छिमेकीको छोरा परीक्षामा प्रथम भयो, मेरो किन भएन ? फलानो कुनै पार्टीको नेता भयो, म किन हुन सकिनँ ? छिमेकीको श्रीमानले श्रीमतीलाई गहना किनदिए, मेरो श्रीमानले किन किनदिएन ? छिमेकी यो पार्टीको, म यो पार्टीको। छिमेकी गणतन्त्रवादी, म राजावादी। यिनै प्रश्नहरूमा रुमलिएको मेरो समाज र यस्तै प्रतिस्पर्धाबाट निर्माण भएको नेतृत्वमा हामी छौं।

हाल म विगत एक वर्षदेखि क्यानडाको बस्दै आएको छु। यहाँ आएर मैले बुझेको र आफूले महसुस गरेको एउटा महत्वपूर्ण कुरा भनेको नै 'इनोर एभिडि' एन्ड फोकस अन थोरसेल्फ' अर्थात् 'सबै कुराको बेवास्ता गरौं, सधैं आफूकै केन्द्रित होऔं' यहाँको मूल मन्त्र नै यही छ।

यहाँका जनता सालिन, सरल र सहयोगी छन्। उनीहरूको दैनिकी साधारण छ। दिनभर आफ्नो समयमा काम गर्ने, आफ्नो योजना र लक्ष्यमा कसरी सफल हुने भन्ने कुरामा उनीहरू आफैं प्रतिस्पर्धा गर्छन्। बिहानी हौसोबाट सुरु भएको

मुस्कान बेलुका निदाउँदा पनि त्यही ऊर्जा, त्यही मुस्कान न कसैको चासो, न कसैको परबाहा हरदम आफैँमा केन्द्रित यहाँ कुनै प्रतिस्पर्धा छैन। न छिमेकीको घर दर्श-एघार तलाको हुँदा चित्त दुखाउने प्रवृत्ति छ, न साथीभाइ सम्पत्तिले भरिभराउ हुँदा कुनै मोह होडवाजी र प्रतिस्पर्धा छ।

भ्रष्टाचार यहाँ पनि हुन्छ, तर यहाँ उसले भ्रष्टाचार गर्नु भन्दा जो कोहीले भ्रष्टाचारको सिको गर्नुपर्ने संस्कार छैन। नेपालमा उसले ठेक्का पायो, मैले किन नपाउने, उसले खायो, मैले किन नपाउने भन्ने अभ्यास यहाँ छैन।

भ्रष्टाचार रोक्ने महत्वपूर्ण अस्त्र पनि 'बेवास्ता' नै हो भन्ने कुरा मैले व्यक्तिगत रूपमा महसुस गरें। जस्तै- कसैले भ्रष्टाचार गर्नु भन्ने उसलाई बेवास्ता गरिदिनुहोस्, आफैं भ्रष्टाचार नगर्नुहोस्।

त्यसपछि आफैँ कम हुन्छ भ्रष्टाचार। तपाईंले सुरु गर्नुभयो भने भोलि अर्कोले गर्छ, पर्सि अर्कोले गर्छ- यसरी त पूरा देश नै भ्रष्टाचारमा डुब्छ। तपाईं भ्रष्टाचार नगर्नुहोस्, यसलाई बढावा नदिनुहोस्, ताकि त्यो भ्रष्टाचार गर्ने ब्यक्ति आफैं एकलै भएर सिस्टम मान्न थाल्छ र विधिको शासन अनुशरण गर्न सुरु गर्छ।

हाल देशमा राजावादी र गणतन्त्रवादीको दोहोरी चलिरहेको छ। आन्दोलनले विकराल रूप लिँदैछ। यसको कुनै अर्थ छैन भन्ने लाग्छ। चाहे कोट पुरानो होस् या नयाँ, तर सुन्दरताको चमक शरीरको प्राकृतिक बनावटले नै निर्धारण गर्छ।

अथवा, हिजो राजतन्त्र चाहँदैन भनेर गणतन्त्र ल्याउने जनता पनि तिनै हुनु, आज गणतन्त्र भएन, राजतन्त्रमा फर्कौं भन्ने जनता पनि तिनै हुनु। जनताको सोच उही हो। चेतनाको स्तर उही हो।

सामाजिक-राजनीतिक संरचना, राजनीतिक संस्कार उही हो।

हिजो गणतन्त्र ल्याउन योगदान गर्नु भनेर आजसम्म त्यसको ब्याज नेपाली जनतासँग असुल्ने र देशका युवा खाडीमा बेच्ने, देशलाई वर्षौंपछि धकेल्ने गणतन्त्र र गणतन्त्रका ठेकेदार पनि उनै हुन्। र, भोलि राजतन्त्र ल्याउने समाज र नेतृत्व गर्ने ठेकेदारहरू पनि उनै हुनेछन्। जसले, 'हामीले राजतन्त्र ल्याउन योगदान गरेका छौं, जसको भाग हामीले पाउने पर्छ' वा राजतन्त्र ल्याउन लगानी गर्ने ठेकेदार हरूले त्यसको बदलामा सावौं-ब्याजको हिसाबकिताब लिने नै छन्।

तन्त्र परिवर्तनभन्दा पनि सामाजिक-राजनीतिक संरचनामा सुधार गर्नु। जनताको चेतनाको स्तरमा सुधार गर्नु। हाम्रो ब्याक्तिगत जीवन स्वार्थरहित, साधारण, सरल, सुखी बनाउँ।

अहं महत्वपूर्ण कुरा, राजनीतिक दलको भ्रष्टाभन्दा देशको भ्रष्टालाई प्राथमिकतामा राखौं, पार्टीको भोलाभन्दा ज्ञानको पुस्तक भरिएको भोला बोको। देखासिको, अनावश्यक डाहा-मोह सबै त्यागेर सक्षम, शिक्षित समाजको निर्माण नै आजको आवश्यकता हो।

बढाऊ चेतनाको स्तर, भगाउँ विकृतिहरू र पो जस हुन्छ

नगरी आन्दोलन, नत्र परदेशमा नेपालीमन सदैव टच हुन्छ।

त्यागौं डाहा, इष्ट्या मोह नगरीं तुलना, प्रतिस्पर्धा कोहीसँग

अनि पो जिन्दगी बन्छ सुखीखुसी, सदाबहार चसै-चस हुन्छ।

नयाँ शैक्षिक सत्र लुटको माध्यम तबनोस्

• प्रेमनारायण भुसाल

नयाँ वर्षको सुरुवात मात्र नभएर वैशाख महिनालाई विद्यालय तहको नयाँ सत्रका रूपमा समेत लिइन्छ। विद्यार्थी नयाँ कक्षामा प्रवेश गर्ने भएकाले भर्ना, पोसाक र पाठ्यपुस्तकका सन्दर्भमा पनि चर्चा हुने गर्छ। नयाँ कक्षामा प्रवेश गर्ने विद्यार्थी नयाँ उमंगका साथ विद्यालय जान पाउनु भन्ने उद्देश्यले सरकारले भर्ना अभियानका रूपमा धाँदोले कार्यक्रमसमेत सञ्चालन गर्दै आएको छ। यद्यपि अझै पनि कतै विद्यार्थी विद्यालयबाहिर नै रहन विवश छन्।

विश्वका अतिव्यस्त ज्येष्ठ कर्म देशहरूमा जस्तै नेपालमा पनि आठ कक्षासम्म अनिवार्य तथा निःशुल्क र १२ कक्षासम्म निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था छ। व्यवहारमा भने अक्षरशः पालना भएको पाइँदैन। निजी लगानीमा सञ्चालित संस्थागत विद्यालयले अभिभावकको ढाढस भोग्ने गरी शुल्क उठाउने वैधानिक बाटो खुला छ। सामुदायिकले समेत सहयोग र अन्य विभिन्न बहानामा विद्यार्थीबाट शुल्क उठाउँदै आएको छ। त्यसो त शिक्षा मन्त्रालयअन्तर्गतका विभागीय निकायले समेत रजिस्ट्रेशन र परीक्षा फारमका रूपमा विद्यार्थीबाट शुल्क असुल्दै आएका छन्। यस अर्थमा संवैधानिक र कानुनी व्यवस्था हात्तीका देखाउने दाँत भै सावित हुँदैछ।

वैशाख लामासाथ अभिभावक तर्पिने

अवस्था पनि सुरु हुन्छ। मोबाइलमा नयाँ वर्षको शुभकामनाको नोटिफिकेसनसँगै मिस्सिएर आउने विद्यालय भर्ना र शुल्कको विवरणले खल्लो र निरस पार्ने गरेको छ। सशक्त नियामक निकायको

अभावले अभिभावकहरू दिनानुदिन पीडित हुँदै गएका छन्। शैक्षिक गुणस्तरका बारेमा बोल्ने कुनै पनि निकाय नभएको शिक्षक आफ्ना पेसागत हकहित एवं सेवा र सुविधाका लागि संगठित देखिन्छन्। विद्यालय सञ्चालकहरू बढीभन्दा बढी नाफा आर्जन गर्नका लागि तँछाडमछाड गर्छन्। सरकार र यसअन्तर्गतका निकायहरूलाई आफ्नो पञ्जामा पारेका छन्। यसले सार्वजनिक सेवामा रहेका अभिभावकलाई भ्रष्टाचार गर्न बाध्य पारेको छ भने निम्न र मध्यमवर्गीय समाजमा विखण्डन, असन्तोष, बेखुसी र त्रासको वातावरण पनि सिर्जना गरेको छ।

विद्यालय सद्भाव र प्रेमलाई बढावा दिँदै राष्ट्रको मुहारको संकेत गर्ने पवित्र संस्था हुनुपर्नेमा समाजलाई स्तरीकरण गर्ने, आर्थिक विभेदीकरणको नमीठो पाठ सिकाउने एवं शिक्षाको आवरणमा अपवित्र खेलहरू मौलाउने स्थलका रूपमा विकसित भएका छन्। यसले सामाजिक मूल्यमान्यता र आगामी पुस्ताका आचरणगत शुद्धतामा हास ल्याउँदै गरेको प्रत्यक्ष रूपमा महसुस हुन्छ। जसले गर्दा समाज अर्थमुखी र स्वार्थी बन्दै गएको छ। सामाजिक एकाइ विद्यालयले समाजमा खुसी र सन्तुष्टि प्रवर्द्धन गर्नका लागि योगदान गर्नुपर्नेमा बेखुसीका कारक बनी सामाजिक अस्थिरताका लागि अप्रत्यक्ष रूपमा भूमिका खेल्ने काम गर्नु कदापि राम्रो होइन। शैक्षिक सत्रले वैशाखलाई नयाँ वर्ष हुनुबाट रोकेको छ अर्थात् यसले अभिभावकमाथि

भार थोपेर बैसाखीको काम गरेको छ। बैसाखीका अनेक उपक्रमहरूमध्ये केही उपक्रमहरू अहिले नै सुरु पनि भइसकेका छन्।

नयाँ भर्ना अभियान : आकर्षक विज्ञापन दिएर विद्यालयले आफू उत्कृष्ट भन्दै भर्ना अभियान सञ्चालन गरेका छन्। व्यावसायिक घरानाको लगानी भएका नाफामुखी विद्यालयले व्यवसाय विस्तार गर्नु र विस्तारका लागि विज्ञापन गर्नु अनौठो कार्य होइन। तर शिक्षा कुनै व्यवसायी विशेषको लगानी र नाफामा मात्र सीमित हुने क्षेत्र होइन। यो प्रत्यक्ष रूपमा समाज, सामाजिक मूल्य र समाजको अग्रगमन वा पतनसँग सम्बन्धित विषय भएकाले शिक्षालाई निजी भन्नु नै अशोभनीय कार्य हो। भर्ना अभियानभित्र विभिन्न पक्षहरू लुकेर बसेका छन्। यिनसलाई शक्तिका रूपमा परिणत गर्न विद्यालयले निश्चित कोटा, अन्तिम अवसर र भर्ना सिक्यो जस्ता सूचनाहरूसमेत जारी गर्ने प्रवृत्ति पछिल्लो समय विकसित भएको छ।

पाठ्यपुस्तक र पोसाकमा चलखेल : विद्यालय भर्ना र वैशाखको आगमनसँगै पाठ्यपुस्तकमा टूलो चलखेल हुने गरेको छ। पछिल्लो दुई वर्ष सार्वजनिक विद्यालयमा पाठ्यपुस्तक नपुगेको भन्ने गुनासो भने सुनिएको छैन तर निजी क्षेत्रमा पाठ्यपुस्तकको अस्वस्थ व्यापार मौलाउँदै गएको छ। गुणस्तरहीन, अशुद्ध र त्रुटिपूर्ण पाठ्यपुस्तकको ओइरो लागेको कुरा सञ्चार माध्यममा सार्वजनिक हुँदै गेरेबाट यसमा विभिन्न क्षेत्र र निकायको संलग्नता पुष्टि हुन्छ।

नाफामुखी विद्यालयले हरेक वर्ष पाठ्यपुस्तक परिवर्तन गर्ने प्रवृत्ति देखाएका छन्। प्रकाशक र विद्यालय सञ्चालकको व्यापारिक धन्धाका कारण यसरी

प्रत्येक वर्ष पाठ्यपुस्तकहरू परिवर्तन हुने गर्छन्। यसको प्रत्यक्ष प्रभाव विद्यार्थी र अभिभावकमा पर्ने गरेको छ। पाठ्यक्रम परिवर्तन नभइकनै पाठ्यपुस्तक परिवर्तन गरिरहने विद्यालय छ भने स्पष्ट रूपमा के बुझिन्छ भने त्यहाँ कमिसनको टूलै खेल छ। जसमा विद्यार्थी र अभिभावकलाई शोषण गर्ने काम भएको छ। यतिमात्र कहाँ हो र वैशाखीमै जोडेर शुल्क विद्यालयले व्यवसाय विस्तार गर्नु र विस्तारका लागि विज्ञापन गर्नु अनौठो कार्य होइन। तर शिक्षा कुनै व्यवसायी विशेषको लगानी र नाफामा मात्र सीमित हुने क्षेत्र होइन। यो प्रत्यक्ष रूपमा समाज, सामाजिक मूल्य र समाजको अग्रगमन वा पतनसँग सम्बन्धित विषय भएकाले शिक्षालाई निजी भन्नु नै अशोभनीय कार्य हो। भर्ना अभियानभित्र विभिन्न पक्षहरू लुकेर बसेका छन्। यिनसलाई शक्तिका रूपमा परिणत गर्न विद्यालयले निश्चित कोटा, अन्तिम अवसर र भर्ना सिक्यो जस्ता सूचनाहरूसमेत जारी गर्ने प्रवृत्ति पछिल्लो समय विकसित भएको छ।

नियमित: विद्यालयले पुस्तक र पोसाक बेच्न पाउँदैनन्। विद्यालय सञ्चालक र व्यापारिक प्रतिष्ठानको मिलेमतोमा विद्यालय परिसरमै वा विद्यालयले तोकेकै ठाउँमा पुस्तक र पोसाक किन्नुपर्ने बाध्यता सिर्जना गर्छन्। विद्यालयको क्यालेन्डर र कक्षा परीक्षाका नाममा असुल गरिने खर्च त्यहाँको लगानी र विद्यार्थीको आवश्यकताले औचित्य पुष्टि गर्न सकिने खाले देखिन्छ। धेरै पाठ्यक्रम विद्यालयमा पढ्ने चलन नभएकाले वा यसलाई प्रोत्साहन गर्न नसकेकाले टाढाटाढाका विद्यालयहरूमा भौतारिने प्रवृत्ति बढेको छ। यसले काठमाडौं र यस्तै घना जनसङ्ख्या भएका क्षेत्रमा यातायात व्यवस्थापनमा समेत समस्या सिर्जना गरिरहेको छ। यसबाट आम नागरिक प्रताडित भएका छन्- तर अर्कातिर विद्यालय सञ्चालकलाई यातायात व्यवसायसमेत सँगसँगै सञ्चालन गरेर अभिभावकबाट शुल्क असुल्ने अवसर प्रदान गरेको छ। चर्को यातायात शुल्क असुलेर विद्यार्थीलाई लामो

समयसम्म सडकमै घुमाइरहने विद्यालयले आमदानी त गरेका छन् तर विद्यार्थीको उर्वर मस्तिष्कलाई टेवा दिने होइन, तहसनहस पार्ने काम गरेका छन्।

खासगरी वैशाख महिनामै नयाँ विद्यालय चयन गर्ने र कान्तीमा एक वर्षका लागि योजना गर्ने काम गरिन्छ। यतिखेर विद्यालयले पाठ्यपुस्तकमा चलखेल गरेका छन् / छैनन्, पोसाकसम्बन्धी नीति नियम कस्ता बनाएका छन्, विद्यालयमा उपलब्ध हुने खाना र पानी गुणस्तरिय छ/ छैन भन्ने कुरामा अभिभावक चनाखो हुनुपर्छ। हरेक वर्ष पाठ्यपुस्तक परिवर्तन गर्ने र कमाउनकै लागि मात्र सञ्चालन गरिएका विद्यालयमा आफ्ना बालबालिकालाई भर्ना गर्नु हुँदैन। यस्ता संस्थाले बालबालिकालाई आगामी दिनका लागि तयार गर्ने होइन, अभिभावकमाथि शोषण गरी बालबालिकालाई समेत गुमराहमा पार्ने काम गर्छन्।

सार्वजनिक वा सामुदायिक विद्यालयका सन्दर्भमा पनि अनावश्यक रूपमा लिइने सहयोगका नामका शुल्कहरू कति जायज हुन् भन्ने बारे अभिभावक स्वयं सचेत हुनुपर्ने अवस्था रहेको छ। राज्यले लामो समयदेखि शिक्षा ऐनसमेत जारी गर्न नसकेको र जारी गर्न तयार गरिएको शिक्षा ऐनमा पनि विद्यार्थीका हितका बारेमा र विद्यालय शिक्षाको गुणस्तरका बारेमा व्यवस्था गर्नुभन्दा विद्यालय सञ्चालक र शिक्षकका कुरा मात्र थोपेर प्रयास भएको छ। यसैले ऐन आए पनि विद्यार्थी र अभिभावकले चयन महसुस गर्न पाउने छैनन्। अभिभावक सचेत नहुने हो भने नयाँ सत्र लुटको माध्यम मात्र बनें छ। सचेत नागरिकले समाजमा मौलाउँदै गएका यस किसिमका कुप्रवृत्तिलाई निरस्वाह्न गर्नका लागि सक्रियता देखाउनु आवश्यक छ।

नेपाल ऋषिमुनिको देश

• इन्द्रप्रसाद ओली

नेपाल राष्ट्र वैदिक सभ्यताको उत्तराधिकारी राष्ट्र हो । यहाँ धर्म-सम्प्रदाय, रीतिथिती, संस्कार संस्कृति, भेषभुषा, जाति- प्रजाति, मौलिक विविधताको विद्यमान छ । नेपाल संसारकै प्राचीनतम देशहरूमध्ये एक हो । नेपालको आधुनिक युग जब साम्राज्यवादी शक्तिसंग भिडेर श्री ५ बडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहको नेतृत्वमा बहादुर शाह लगायत नेपालका विभिन्न जात जातिका सपुत्रहरूले नेपालको सार्वभौमसत्ता बचाएर विविधतामा एकताको माला गाँस्दै जाँदा, भाषा, धर्म र क्षेत्रीयतालाई सन्तुलित राखी अनेकतामा एकताको नीति कायम गरी राष्ट्रिय पुनर्र्जागरण महाअभियान अगाडि बढाएको कुरा इतिहासका पानामा अंकित छन् ।

पृथ्वीनारायण शाहले चन्द्र सूर्यको भण्डा फराउँदै अंग्रेजी साम्राज्यले कब्जा गर्न लागेको अवस्थामा नेपालका स-साना ५४ भन्दा बढी स्वतन्त्र राज्यहरूलाई एकीकरण गरी विश्वको एकमात्र विशाल सनातन हिन्दु राज्य नेपाल बनाएका थिए । त्यही बेलादेखि नै नेपालको पुनर्जागरण अभियान सुरु गरिएको हो । तर, नेपालको पुनर्जागरण अभियानबारे थप अनुसन्धान नहुँदा अहिलेसम्म पनि निष्कर्षमा पुग्न पाएको छैन । नेपालको पुनर्जागरणलाई सार्थक तुल्याउन त्यसपछिका शासकहरूबाट पूरा हुन सकेन । अनुसन्धान गर्ने नेपालको बारेमा पाठ्यपुस्तकमा पढ्न लेख्न नपाउँदा स्वयम् नेपाली हामी आफै नेपालको बारेमा अनभिज्ञ भएका छौं । त्यसकारण आजको पुस्ता नेपालमा जन्मन पाउनु नै गर्व मान्न सक्ने स्थिति रहेन । नेपालको पुनर्जागरण गर्ने जिम्मेवारी अब हाम्रो हो ।

नेपाल हिमालयको काखमा रहेको र यही हिमवत् खण्डमा बसेर हाम्रा ऋषि तथा

मन्त्रद्रष्टाहरूले ध्यान साधना गर्थे । त्यसैले नेपाललाई ऋषिभूमि भनेर चिनिन्छ । ऋषि महर्षि तथा साधकहरूको तपस्याथली हो नेपाल ।

नेपालका प्रायः नदीनाला, पहाड, पर्वत र अन्य भूभागहरू ऋषिहरूकै नामबाट नामकरण भएका छन् । जस्तै : महर्षि कपिलको नामबाट कपिलवस्तु, राजर्षि महाराज जनकको नामबाट जनकपुर, महर्षि व्यासको नामबाट व्यास आदि । महर्षि व्यास तनहुँमा जन्मिए । संस्कृत व्याकरणका रचनाकार पाणोनी अर्थात्छाँचीमा जन्मिए । महर्षि विश्वामित्रले कोशी नदीकै किनारमा गायत्रीको साधना गरे । ब्राम्हणहरूको आदिपुरुष अर्थात् पुरुर्षहरू सप्तऋषि हुन् । सप्तऋषिहरू यही भूमिका अनादिवासी नै हुन् । यति मात्र होइन, हिमवत् खण्डभित्र नेपालको सर्वोच्च शिखर सगरमाथा, मुक्तिनाथ, बराहक्षेत्र तथा पाशुपतक्षेत्र रहेको छ । हिमवत् खण्डका प्राचीन ऋषि विश्वामित्र मानिन्छन् । जसले कोशी तटमा बसी साधनारत रहँदा उँ कार ध्वनि र व्याहती मन्त्र प्राप्त गरेका थिए । तसर्थ भगवान श्रीकृष्णले भागवत गीतामा उँमित्येकाक्षर ब्रह्म भनेर यो लोकलाई अर्चाम्भत तुल्याएका थिए र हिमवत् खण्ड क्षेत्रभित्र विभिन्न ऋषिमुनिहरूले तपस्या गरेका थिए । काश्यपी पर्वत (काश्यप) कास्की जिल्ला, महर्षि कण्व, महर्षि कुशिक, महर्षि विश्वामित्र, दामोदर उपत्यका, कुशापर्वत आदि रहन पुगेका कारणले गर्दा यस्येमे हिमवन्तो महित्वा अर्थात् यि हिमाली पर्वत र यिनका गगनचुम्बी शिखरहरू हाम्रा गौरव कहलए । काली गण्डकी र दुधवला सेती वा शुक्ला गण्डकीको वर्णन गर्दै ऋग्वेद भन्छ (यत्र सितारिसे सरिते) वर्षा ऋतुमा सयौं वृक्ष बगाइदिने शतदु नदी ऋषि शमिकको आश्रम कोशी परिसर बराहक्षेत्रमै रहेको छ । पुराना पाठ परम्पराको सुरुवात कौशिकी तट बराहक्षेत्रबाटै शुरु भएको, शुक्रदेव ऋषिद्वारा राजा परिक्षितलाई भागवद ज्ञान दिने काम कोशी तटमै गरिएको थियो ।

मुस्ताङ जिल्लामा विशाल शालिग्राम नामक पर्वत रहेको र काली गण्डकी त्यही पवित्र पर्वतबाट प्रवाहित हुन पुगेको वर्णन

गरिएको छ । योगी नरहरिनाथले ऋग्वेदमा उल्लेख गरिएका वनस्पतिहरूमा नब्बे प्रतिशत वनस्पति हिमवत् खण्डमै मात्र प्रायः रहेको बताएका छन् । ब्रह्मजीको प्रथम यज्ञ अष्टावक्र र वशिष्ठ ऋषिको वेदान्त प्रवचन अनि वेदव्यासद्वारा ब्रह्मशुत्र ग्रन्थको प्रणयन हिमवत् खण्डमै भएको थियो । ऋग्वेदको यत्र सितारिसे सरिते अर्थात् जहाँ सेती र काली नदीको मिलन भएको छ । त्यही दोभान प्रजापति ब्रह्माको प्रथम योगको स्थान थियो । हिमवत् खण्डको गण्डकी माहात्यले सितारिसे सरिच्छेष्टे देवाना अपि दुर्लभे भनेर सेती र काली शब्दको प्रयोग भएको छ । प्राचीन महर्षिहरू क्रमशः पुलह ऋतु पुनस्त्य याज्ञवल्क्य परासर विदुषी गार्गी वेदवादिनी ऋतम्भरा परहसं शुक्रदेव राजर्षि जनक महर्षि अष्टावक्र आदिको आध्यात्मिक चिन्तन यसै पवित्र भूमिमा भएको थियो । भगवान बुद्ध, सीता भृकुटी यदी भूखण्डमा जन्मिएका थिए । हिमवत् खण्ड भनेको पूर्वमा ब्रह्मपुत्र पश्चिममा हिन्दुकुश उत्तरमा कैलाश मानसरोवर र दक्षिणमा गंगासम्मको भूभाग हो । गंगादेखि हिन्द महासागरसम्मको भूभागलाई भारतखण्ड भनिन्छ । यी दुवै राष्ट्रबाट विश्वभर सनातन हिन्दु दर्शन, संस्कृति र सभ्यताको विस्तार भएको हो । यो हिमवत् खण्ड नेपाल तथा भारतविचमा युगौयुगदेखि गहन तादम्यता छ । नेपालको एकीकरण भएदेखि अहिलेसम्म नेपालमा मुसलमानलगायत अन्य धर्महरू पनि रहनेगरी ५४ वटा स-साना हिन्दु राज्यहरूलाई एकीकरण भएर बनेको हो । यो सनातन हिन्दु अधिराज्य हो । वि.स. २०१९ सालको संविधानमा हिन्दु अधिराज्य भनी नामकरण भएको थियो । नेपाल एकीकरण भएदेखि नै सनातन हिन्दु अधिराज्यको रूपमा परिचित राष्ट्र हो । यसमा सबै नेपालीले गर्व गर्नु पर्दछ ।

प्राचीन समयदेखि हिमवत् खण्ड नेपाललाई दक्षिणका देशहरू (अहिलेको भारत (इन्डिया)) ले ठूलो महत्त्व राख्दै आएका छन् । हिमवत् खण्ड पुस्तकको ७१ अध्यायको श्लोक १६ मा उल्लेख छ । मार्कण्डेय अशोक्स्यमा वलि व्यास हनुमान कृप, पशुराम र विष्णुषणले यहि तपस्या गरेर चिरञ्जीवी भएका हुन् ।

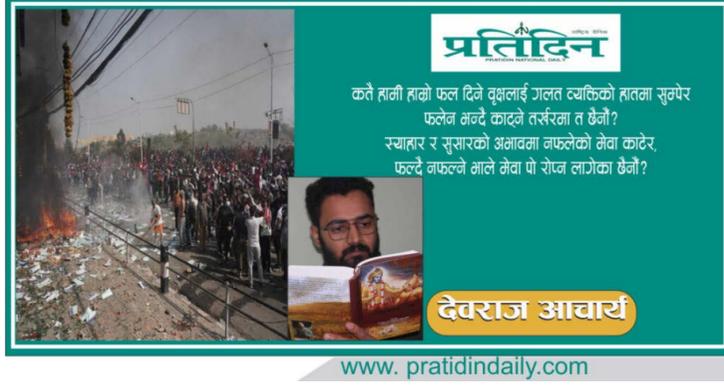
पशुपत क्षेत्रको महत्त्व बुझेर मरिची अंगिरा पुलह भृगु र अत्री जस्ता ऋषिहरू प्रह्लादजस्ता भक्त यहि रहेर अष्टमूर्ति महेशको पुजा गर्दछन् भनेर उल्लेख छ । भारतलिये यस क्षेत्रलाई नै केन्द्रीत गरेर किरातार्जुनियम महाकाव्य लेखेको कुरालाई पनि यहाँको सभ्यताको विकासमा स्रोतको रूपमा लिइन्छ ।

अर्जुनले धनुर्विद्याको विशेष ज्ञान किरात प्रदेशमै प्राप्त गरेको कुरा महाभारतमा उल्लेख छ । महाभारतमा नेपाल विषय राजन् भनेको कुरा उल्लेख छ । मुल सर्वोस्त्वावद विनयसंग्रह बौद्ध ग्रन्थ र नेपाल माहात्म्य जस्ता ग्रन्थहरूले नेपालको पौराणिक अवस्था कस्तो थियो भने कुराको चित्रण गरेको पाइन्छ । पशुपति गुहेश्वरी, स्वयम्भू बौद्ध आदि जस्ता तीर्थस्थलबाट सनातन हिन्दु र बौद्धमार्गीविचमा समन्वयात्मक बाटो स्थापित हुन गएको कुरालाई चिनियाँ यात्री हुयाङसाङले उल्लेख गर्दै हिन्दु मन्दिरहरू र बौद्ध संघहरू साथसाथ बनेका र यिनका एकात्म्य भएको कुरा आफ्नो यात्रा वृत्तान्तमा उल्लेख गरेका थिए ।

यस्तो महान विश्वको नजरमा एक प्रतिष्ठित राष्ट्र भारत लगायत विश्वभरका हिन्दुहरूको आस्थाको केन्द्रमाथि परिवर्तनका नाममा परतन्त्र विधर्मीहरूको पारामा लागेर नेपालको स-गौरव विरासतलाई विर्सिएर राष्ट्रघाती कार्यको प्रारम्भ भयो । इतिहासलाई मेटाउने शास्त्रीय प्रमाणलाई बुर्जुवा यथार्थवादी प्रजातन्त्र लोकतन्त्रका विरोधीको सजा दिएर नेपालको अस्तित्व लथालिङ्ग गराउँदै विश्वको एकमात्र मौलिक विशेषता बोकेको सनातन हिन्दु अधिराज्यमाथिको प्रहारले नै अहिले नागरिक आक्रोशित भएका हुन् भने कुरा बुझ्न अहिलेको नेतृत्वले ढिला गर्नु हुन ।

यी विथोलिएका बिषयमा गहन अध्ययन गरि हिमवत् खण्डको महिमा नेपालको पूरा हुन बाँकी पुनर्जागरणलाई अधि बढाइ राजसंस्था सनातन हिन्दु राज्यलाई यथावत कायम गरि अखण्ड नेपाललाई युगयुगान्तरसम्म कायम राख्नु पर्दछ । नेपाल ऋषिमुनीको देश हो । हामी तिने ऋषिका सन्तान हौं ।

व्यवस्था परिवर्तन कि अवस्था परिवर्तन ?

कतै हामी हाम्रो फल दिने वृक्षलाई गलत व्यक्तिगत हातमा सुग्पेर फलेन नजुदै काट्ने तर्करमा त छैनौं ?
स्याहार र सुसारको अभावमा नफलेको मेवा काटेर, फल्टै नफलेने भाले मेवा पो रोप्न लागेका छैनौं ?

सडकमा मानिसहरू निस्किए । अफ्र विशेष गुण भनेको त कसैले हुल भने, कसैले जमात भने, कसैले अग्रगमन भने, कसैले पश्चगमन भने । सबैले आ-आफ्ना मरिस्तकले भ्याएसम्म नामकरण गरी तर वास्तविकतामा कोही पुगेनन् वा पुग्न चाहनेनन् । यदि कोही पुगेन भने, त्यो व्यक्तिले सबैलाई नेपाली नागरिक देख्यो । समाज रुपान्तरण हुँदै जाँदा, मानिसहरूको चेतनाको स्तर खस्केदै जाँदा वा उक्दैदै जाँदा राज्य पक्षसँग असन्तुष्टि बढ्नु विश्वव्यापी मानव अधिकांशको सिद्धान्त हो । यदि जनतामा यति सुभ्रुभ्रु चेतना भएन भने शासक वर्ग नै शोषक बन्छ, भ्रष्ट बन्छ, स्वेच्छाचारी बन्छ र जनविरोधी बन्छ । मुलुकको शासकलाई घचघच्याएर सही बाटोमा हिडाउने प्रमुख जिम्मेवारी नागरिकको नै हो ।

नागरिकको कुरो असन्तुष्टिलाई राज्य पक्षले लामो समयसम्म सम्बोधन गर्न नचाहँदा यसले विद्रोह जन्माउँछ । विद्रोहको कुनै सिद्धान्त हुँदैन, कुनै नियम हुँदैन, यो अनियन्त्रित प्रक्रिया हो । यसको निकास द्याकै यस्तै हुन्छ भनेर अनुमान लगाउन सकिँदैन । यसको ज्वलन्त उदाहरण २०६२-०६३ को आन्दोलन हो ।

आन्दोलन केका लागि थियो र के प्राप्त भयो भने कुरामा अफ्रै बहुसंख्यक जनता र नभुल्लमा छन् । भीडमा उठेका आवाज सबै सही नहुन सक्छन्, आवेग र उत्तेजनामा राखिएका मागहरू आत्मघाती पनि हुन सक्छन् । त्यही भीड, त्यही आवेग र उत्तेजनाबाट निस्किएका राम्रा र नराम्रा पक्ष केलाएर, सकारात्मक-नकारात्मक, पक्ष-प्रतिपक्ष सबैलाई समेटेर लैजान्न सक्ने व्यक्ति नेता हुनुपर्ने हो र त्यही व्यक्तिले मात्र सही नेतृत्व गर्न सक्छ भने कुरा अकाद्य प्रायः हो ।

तर बिडम्बना, एक पक्ष कुरा सुनेर अर्को पक्षलाई चिड्याउने, उत्तेजित बनाउने संयमता नभएका अदृढदर्शी व्यक्तिहरूलाई हामी नेता मानेर नेतृत्व सुम्पेरहेका छौं । पछिल्लो समयमा घटिरहेको राजनीतिक घटनाक्रम र नेतृत्वलाई हेर्दा यो कुरा खण्डन गर्न सकिने अवस्था छैन । नेतामा हुनुपर्ने न्यूनतम योग्यता भनेको सबै वर्ग, सबै सम्प्रदाय, सबै समुदायलाई समेटेर मध्यमार्गी हुँदै असहज स्थितिलाई सहजतातार लैजानु पर्ने हैन ?

आफ्नै विशेष गुण भनेको त आफ्नाविश्व उठेका बिचारहरूलाई पनि शान्त पारी आफ्नो बिचारमा आकर्षित गरि आफ्नो पक्षमा माहोल बनाउँदै सर्वमान्य बन्नु हुनुपर्ने हो । राजनीति भनेकै आफ्नो नैतिकता र स्वाभिमान बचाएर अवरस खोज्नु हुनुपर्ने हो, तर स्वाभिमान र नैतिकता बेचेर बनाएको राजनीतिक पहुँच नाक बेचेर किनेको बुलाकी जस्तो हुन र ? नेपालको इतिहासदेखि नै नेपाल र नेपालीहरूले लडेका आन्दोलन र युद्धहरू अपुरो या आत्मघाती प्रायः छन् । यसको मुल कारण, हामी जनता युद्ध लड्छौं, आन्दोलन गर्छौं, कोही एकलाई नेतृत्वमा पुर्‍याएर खबरदारी नगरी बस्छौं । एक हिस्साबले भने हो भने कुनै एक अमुक व्यक्तिलाई निजी स्वार्थको लागि फाइदा पुगेगरी हामी आन्दोलन सुत्छौं र अनि उसैले हामीलाई गुलाम सम्भ्रन्छ र त्यस्तै व्यवहार गर्छ । आन्दोलनपछि नेतृत्वलाई सही खबरदारी नगरी मौन बस्नाले हामीले नै दिएको नेतृत्व हामीलाई शासक बनेर शोषण गर्न तामिन्छ ।

सुगौलीको सन्धी भयो, युद्धमा हार जित स्वाभाविक थियो, तर अंग्रेजहरूले भारत छोडेर जाने बेलामा तत्कालीन शासकलाई नेपाली जनताले खबरदारी गरेको भए, गुमेको भूभाग फिर्ता आउँदैन थियो होला ? ०७ साल, १७ साल, ०४६ साल, ५२ साल, गर्दै ६२-६३ सम्म आइपुग्दा हामी जनताले के खोजेका थियौं र के पायौं भने अफ्रै स्पष्ट भएन ? हामी किन प्रायः प्रत्येक १८/२० वर्षमा व्यवस्थाविस्तर खिन्चौं ? व्यक्ति खराब कि व्यवस्था खराब ? किन छुट्ट्याउन सक्दैनौं ? कुनै बिस्वा रोपेको एक फल फल प्राप्त हुन्छ, यो हामी सबैले जानेकाछौं । हामीले रोपेको बिस्वाले आ व श य क स्याहार, मलखाद नपाएर पत्ता पहिलो भयो, फूल भयो, राम्ररी बढेन भने,

राहत लिएर नेपाली सेनाको टोली उड्यो म्यानमार

बन्दीबस्ती सहायता टिम र ६ जना ऋ मेम्बर सहित कुल २२ सदस्यीय सैनिक टोली आफ्नै जहाजमा म्यानमार गएको सैनिक जनसम्पर्क तथा सूचना निर्देशनालयले जनाएको छ ।

विभिन्न प्रकृतिका आवश्यक औषधि एवं ईन्सुलिनहरू सहित उक्त टोलीमा सर्जन, अर्थोपेडिक, मेडिसिन चिकित्सक, नर्स तथा प्यारामेडिकहरू संलग्न रहेका छन् ।

उक्त टोलीले करिब एक साता म्यानमार भ्रमणमा परी यात्रै भएकाहरूको स्वास्थ्य उपचारमा खटिँदै सेवा प्रदान गर्ने सेनाले जनाएको छ ।

बिर्तामोडमा भूमि आयोगको शाखा

बिर्तामोड(प्रस) । बिर्तामोड नगरपालिकामा भूमि समस्या समाधान आयोगको शाखा उद्घाटन भएको छ ।

बुधवार एक संक्षिप्त कार्यक्रमका विच कार्यवाहक नगर प्रमुख नगेन्द्रप्रसाद संग्रौलाले कार्यालय उद्घाटन गरे । कार्यक्रममा बोल्दै कार्यवाहक

नगर प्रमुख संग्रौलाले कुनै प्रलोभनमा नपरी आयोगको काम गर्न कर्मचारीलाई निर्देशन दिए । राजनीतिक दलहरूले निर्वाचनको समयमा भूमिहीनहरूको समस्या समाधान गर्ने, धनीपुर्जा वितरण गर्ने लगायतका आश्वासन बाँड्ने गरेको भएपनि सरकारमा पुगेपछि प्रतिवद्धता अनुसाराका काम नगर्ने

र अन्य विवादमा अलिक्ने गरेका कारण जनता पीडित नै रहेको गुनासो गरे ।

यस्तै नगरका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सागर मिश्रले बिर्तामोडमा करिब २६ सय वटा निवेदन दर्ता रहेको जानकारी दिए । उनले वास्तविक भूमिहीन सुकुम्वासीको पहिचान गरेर व्यवस्थापनको लागि नगरपालिकाले पहल गर्ने पनि बताए । भूमि समस्या समाधान आयोग शाखा प्रमुखमा बिमल पोख्रेल, सभेक्षकमा सुशिल शिवाकोटी र अभिमाना प्रियका राउत गरी ३ जना रहेका छन् । कार्यालय उद्घाटनमा शिक्षा शाखा प्रमुख उपसचिव तिलचन भण्डारीलगायत कर्मचारीहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

चन्द्रगढी, मद्रपुर लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६८३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६८३९९९	दमक विष्णु सुब्बा : ९८५२६८०९३७ देविबहादुर बस्नेत : ९८५७२२६६२९	मेचीनगर चारआली : ९८४२७०३०९३ गोबिन्द घिमिरे : ९८५७५७०९७०	उर्लाबारी रुपेन्द्र शेर्मा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिष्णम आर्इ: ०२९-२२५६९८	इलाम, मंगलबारे रणवीर लिम्बू ९८५६९८४७५७	काकरमिट्टा फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४	भापा बजार बरत राजवंशी ९८५७०४९००९
---	--	--	--	---	--	---

आजको राशिफल

मेष आज प्रेमसम्बन्ध र प्रणयप्रसङ्गका लागि श्रेष्ठ समय रहेको छ । नोकरीबाट मानसम्मान मिल्नेछ । बस्त्र लाभ पनि हुनसक्छ ।	कर्कट धर्मकर्म तथा समाजसेवामा मन लाग्नेछ । वाहन सुख पनि मिल्नेछ । आज स्वास्थ्य तथा सौन्दर्यतामा धन खर्च हुनेछ । अरुको लागि दौडधुप गर्नु पर्नेछ ।	तुला आज शुभकार्यमा सहभागिता जनाइने छ । महिला वर्गबाट विशेष सहयोग मिल्नेछ । पुँजी बजारमा सफलता मिल्ने छ । आर्थिक क्षेत्र राम्रै होला ।	मकर आतिथ्यपूर्ण सम्मान पाइएला । वैदेशिक कार्य अधि बढ्नेछ । मनमा हर्ष, उमङ्ग र उत्साह छाउला । भार्यले विभिन्न अवसर जुराउनेछ ।
मिथुन आज छोटो दुरीको लाभदायक यात्रा हुनेछ । राज्यबाट मान सम्मान मिल्नेछ ।	कन्या चोटपटक पनि लाग्न सक्छ । मन कमजोर रहन सक्छ ।	वृश्चिक आज प्रेम र मित्रताको बन्धन कसिने बेला छ । नयाँ कार्यको योजना बन्नेछ ।	कुम्भ कूटनीतिक नियोगको सहयोग मिल्ला । प्रविधि मार्फत काम अधि बढ्न सक्छ ।